

Nr 131.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1932 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till oförutsedda utgifter i allmänhet.

(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 4 januari 1932 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t, jämte det Kungl. Maj:t genom utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag för riksdagen anmält vissa utgifter, som Kungl. Maj:t under år 1931 anvisat till utgående från ifrågasvarande anslag, föreslagit riksdagen att till bestridande av oförutsedda utgifter i allmänhet å riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra ett förslagsanslag av 1,500,000 kronor, att stå till Kungl. Maj:ts förfogande

a) för bestridande av utgifter, vilka äro av så brådskande art, att frågan ej hinner underställas riksdagen, under följande villkor, nämligen: att utgiften är av den storlek, att vederbörande huvudtitels anslag till extra utgifter med hänsyn till därå förefintliga behållningar icke lämpligen kan för ändamålet anlitas,

att utgiften är av beskaffenhet att ej kunna bestridas av andra till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel,

att utgiften icke heller är av den art, som omförmäles i § 63 regeringsformen,

samt att genast vid riksdagens början en särskild specificerad anmälan göres till riksdagen om de utgifter, Kungl. Maj:t under det senaste året beslutat anvisa till utgående från anslaget;

b) för bestridande av utgifter å inkomsttiteln »Diverse inkomster», för vilkas gäldande inkomsterna å samma titel icke förslå;

c) för bestridande, i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade grunder, av utgifter för reglering av vissa kursförluster.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

Såsom framgår av vad ministern för utrikes ärendena förut i dag vid anmälan av frågorna om regleringen för nästa budgetår av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel anfört, har Kungl. Maj:t den 2 oktober 1931 med hänsyn till kursfallet å den svenska kronan efter dess frigörande från guldet fattat beslut i syfte att från anslaget till oförutsedda utgifter bereda ersättning för de kursförluster, som komme att uppstå vid utbetalningar från vissa anslag under tredje huvudtiteln för tillgodoseende av utrikesförvaltningens medelsbehov utom riket. Med avseende å beskickningarnas och konsulatens ämbetsutgifter och vissa därmed likställda kostnader har därvid full täckning beretts för uppstående kursförluster. Beträffande åter avlöningsförmåner till utrikesförvaltningens tjänstemän — i vilken del frågan varit föremål för förnyad anmälan inför Kungl. Maj:t den 30 oktober och den 27 november 1931 — ersättes kursförlust allenast i den mån densamma överstiger en kursmarginal av 4 procent. Efter samma grunder gottgöres kursförlust å vissa traktamenten, som utgå till diplomatiska och konsulära tjänstemän på grund av 9 § kungörelsen den 27 juni 1929 (nr 252) angående ersättning för flyttnings- och resekostnader åt sådana tjänstemän.

Enligt särskilda på försvars-, eklestiastik- och jordbruksdepartementen fattade beslut har sedermera beträffande militär- och marinattachéer, den svenska professorn vid Dorpats universitet, svenska pastorer och sjömanspräster i utlandet, lärarpersonal vid statsunderstödda svenska skolor i utlandet samt lantbruksattachéer medgivits, att ersättning för kursförluster å dem tillkommande av statsmedel bestridda avlöningsförmåner må utgå från anslaget till oförutsedda utgifter enligt samma grunder, som enligt vad nyss nämnts bestämts i fråga om avlöningsförmåner till tjänstemän vid utrikesförvaltningen. Enahanda beslut har meddelats beträffande expensmedel till innehavare av lantbruksattachébefattning.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut utgå förut omförmälda ersättningar för kursförluster tills vidare. Med hänsyn till de regler, som gälla för dispositionen av anslaget till oförutsedda utgifter, bör frågan om fortsatt anlåtande av anslaget för ifrågavarande ändamål hänskjutas till riksdagens prövning. Jag förutsätter emellertid, att, därest riksdagen icke före utgången av innevarande månad fattat beslut i ämnet, ersättningarna utan hinder därav likväl må kunna tills vidare utbetalas från ifrågavarande anslag.

De beslut, som i det föregående berörts, hava samtliga avsett kursförluster vid utbetalningar i länder, vilkas valutor bibehållits i guldparitet. Skulle det till följd av växelkursernas utveckling bliva påkallat att vidtaga åtgärder för reglering av kursförluster vid utbetalningar i valutor, som icke äro knutna till guldet, torde också i dylika fall anslaget till oförutsedda utgifter böra få anlitas.

För den händelse jämväl under nästkommande budgetår valutaförhållandena komma att gestalta sig så, att ersättningar för kursförluster bliva behövliga, torde dessa ersättningar även då lämpligen böra utgå från anslaget till oförutsedda utgifter. Medgivande härtill torde böra införas bland bestämmelserna rörande anslagets disposition.

Förevarande anslag har i regel bestämts till ett belopp av i runt tal 1 miljon kronor. Med hänsyn till den ytterligare belastning å anslaget, som kan föränledas av att förekommande kursförluster skola ersättas

från anslaget, synes detta böra för nästkommande budgetår upptagas med högre belopp, förslagsvis 1,500,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Innevarande års riksdag har redan tidigare medgivit (skrivelse nr 27 1932), att för bestridande i enlighet med av departementschefen förordade grunder av utgifter för reglering av vissa kursförluster finge för innevarande budgetår disponeras ifrågavarande anslag. Utskottet tillstyrker, att anslaget jämväl för budgetåret 1932/1933 tages i anspråk för sagda ändamål.

Utskottet tillstyrker jämväl Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anslagets höjning med 500,000 kronor till 1,500,000 kronor.

I anslaget torde dock få göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av riksstatens slutsumma.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

I. till bestridande av *oförutsedda utgifter i allmänhet* å riksstaten för budgetåret 1932/1933 uppföra ett förslagsanslag av 1,500,000 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som för jämnande av riksstatens slutsumma kan bliva erforderlig;

II. besluta, att ifrågavarande anslag skall stå till Kungl. Maj:ts förfogande

a) för bestridande av utgifter, vilka äro av så brådskande art, att frågan ej hinner underställas riksdagen, under följande villkor, nämligen:

att utgiften är av den storlek, att vederbörande huvudtitels anslag till extra utgifter med hänsyn till därå förefintliga behållningar icke lämpligen kan för ändamålet anlitas,

att utgiften är av beskaffenhet att ej kunna bestri-
das av andra till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel,

att utgiften icke heller är av den art, som omförmäles i § 63 regeringsformen,

samt att genast vid riksdagens början en särskild specificerad anmälan göres till riksdagen om de utgifter, Kungl. Maj:t under det senaste året beslutat anvisa till utgående från anslaget;

b) för bestridande av utgifter å inkomstiteln »Diverse inkomster», för vilkas gäldande inkomsterna å samma titel icke förslå;

c) för bestridande, i enlighet med av departements-

chefen i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1932 förordade grunder, av utgifter för reglering av vissa kursförluster.

Stockholm den 3 juni 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 128.

Reservation

av herr *Johansson* i Fredrikslund.